

Samenwerkingsovereenkomst Territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) Dender

Samenwerken en bundelen van krachten
via gebiedsgerichte werking in de Dendervallei

Samenwerkingsovereenkomst Territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) Dender

Tussen

De Vlaamse Regering, vertegenwoordigd door:

de Vlaams minister bevoegd voor ruimtelijke ordening

En

De PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

hierna samen “de Kernpartners” genoemd

WORDT OVEREENGEKOMEN WAT VOLGT:

1 CONTEXT VAN DE OVEREENKOMST

Vanuit een combinatie van historische, sociale, economische en omgevingskenmerken kent de Dendervallei urgente opgaven rond (leef)omgevingskwaliteit, demografie, economie, waterveiligheid, mobiliteit, open ruimte en klimaat.... Het is een laag-dynamisch industrielandchap, waar de sociaaleconomische achteruitgang sluimerend blijft groeien. Deze worden nog versterkt door de verstedelijkingsgolf vanuit Brussel. Omwille van hun aard, complexiteit en omvang is geïntegreerde samenwerking door overheden een belangrijke basis voor een succesvolle aanpak. Dergelijke aanpak is gezien de ligging van de Dendervallei en de bestuurlijke versnippering echter niet evident. Een gebiedsgerichte aanpak op bovenlokale schaal dringt zich op.

Verscheidene processen ondersteunden de voorbije jaren de gebiedswerking in de Dendervallei. In het bijzonder vormden het strategisch project 'Denderland' opgestart in 2015 en de opstart van het geïntegreerd visievormingsproces 'Ruimte voor water - Dendervallei' in 2017 de motor voor een geïntegreerde en gebiedsgerichte samenwerking tussen Vlaamse, provinciale en lokale actoren.

Het strategisch project gaf uitvoering aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. 'Ruimte voor water - Dendervallei' geeft invulling aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 25 mei 2012 naar aanleiding van de overstromingen van november 2010. Met die beslissing werd een plan van aanpak voor de wateroverlast in het Denderbekken principieel goedgekeurd, inclusief de opmaak van een 'strategische visie voor het Denderbekken met focus op de wateroverlast'. Vanuit het proces 'Ruimte voor water - Dendervallei' verzorgen de Kernpartners ook een insteek voor de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 waarin het overstromingsrisicobeheerplan voor het Denderbekken (ORBP) is geïntegreerd. Ook was er steeds een belangrijke interactie met de proeftuinen die zijn opgestart in functie van de totstandkoming van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Sedert de invoering van het decreet basisbereikbaarheid wordt de vervoerregio Aalst betrokken die bij de opmaak van het regionaal Mobiliteitsplan aandacht schenkt aan de samenhang tussen ruimte en mobiliteit.

Vanuit deze processen is er bij de Kernpartners de behoefte ontstaan om op een meer structurele en realisatiegerichte manier samen te werken rond een beperkt aantal grote, verbindende uitdagingen. De Kernpartners willen met deze samenwerkingsovereenkomst de reeds jarenlang bestaande gebiedswerking bestendigen en verder vormgeven met de opstart van een Territoriaal Ontwikkelingsprogramma (T.OP) voor de Dender. Dit past binnen de doelstelling/ambitie van de Vlaamse regering om het omgevingsbeleid en het sectoraal beleid samen te realiseren, verbonden met de samenleving, en via een integrale aanpak van complexe gebieden. Er wordt hiervoor structureel ingezet op projectgedreven geïntegreerde uitvoering en op gebiedsontwikkeling met gebiedscoalities. Zo kadert T.OP Dender zich in de strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) dat een realisatiegerichte gebiedswerking voorop stelt. Tegelijk past de

samenwerking zowel binnen de ambitie van de provincie Oost-Vlaanderen om in partnerschap met Vlaanderen en de lokale partners gebiedsgerichte samenwerkingen verder te zetten, met een duidelijke focus op realisaties, als binnen de doelstellingen van de provincie zoals goedgekeurd in de conceptnota voor het beleidsplan 'Maak ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050'. Deze conceptnota omschrijft via 5 werkvelden hoe de provincie 4 ruimtelijke principes concreet wil realiseren. Deze samenwerkingsovereenkomst is voor de provincie de belangrijkste hefboom om met deze 5 werkvelden (ruimtelijke governance, sensibilisering en transitie management, een sterkere gebiedsgerichte benadering, instrumenten en hefboomen, en realisatiegerichtheid) in de Dendervallei aan de slag te gaan.

2 DOEL VAN DE SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

De Kernpartners leggen in deze overeenkomst de afspraken vast voor hun samenwerking onder de vorm van een Territoriaal Ontwikkelingsprogramma voor de Dendervallei (hierna T.OP Dender). In deze zin moet het worden beschouwd als een overeenkomst om samen te werken aan **“een gebiedswerking rond gedeelde prioriteiten”**, op basis van hun respectievelijke verantwoordelijkheden en deskundigheden. Op deze manier verzekeren de Kernpartners een constructieve wijze van samenwerking.

1. Een territoriaal ontwikkelingsprogramma sluit aan bij de Europese filosofie inzake territoriale cohesie waarbij relevante belanghebbenden samengebracht worden om in een bepaald gebied vanuit gemeenschappelijke doelstellingen tot (een programma van) realisaties op korte en middellange termijn te komen. Het is dus realisatiegericht binnen een coherente ontwikkelingslijn die is opgebouwd vanuit de potenties van het gebied en zijn actoren.
2. T.OP Dender is een rollend programma. De Kernpartners stellen zich daarom niet tot doel om jarenlang naar een volwaardige gebiedsvisie voor de Dendervallei te werken, om deze vervolgens te implementeren en realiseren. Ze opteren bewust voor een rollend programma en een uitdrukkelijk realisatiegericht traject, waarbij onderzoek en geïntegreerde visievorming een iteratief proces is en volop samen spoort met het vormen van partnerschappen, het formuleren van gedragen actieprogramma's en gezamenlijke realisatie op het terrein.
3. Het werkingsgebied van T.OP Dender betreft volgende gemeenten grenzend aan de Dender: Aalst, Affligem, Denderleeuw, Dendermonde, Geraardsbergen, Lebbeke, Liedekerke, Ninove, Roosdaal. Het ruimere geografisch gebied van het Denderbekken fungeert als ruimer impactgebied. In functie van de opgave of ontwikkelingskansen kan hier een flexibele projectperimeter worden gehanteerd en kunnen (bijkomende) gemeenten uit het impactgebied betrokken worden.
4. T.OP Dender zal resulteren in:
  - Een (jaarlijks bijgewerkt) actieprogramma
  - De opzet van werven of van acties die uitvoering geven aan het actieprogramma
  - De opmaak van onderzoeks-, visie- of andere achtergronddocumenten
  - Het opzetten van formele en informele partnerschappen
  - Communicatie en disseminatie

5. De Kernpartners vertrekken vanuit de bestaande of in opmaak zijnde geïntegreerde bovenlokale visies (Strategisch plan Ruimte voor Water - Dendervallei, Energielandschap Denderland, Ontwikkelingsprogramma Beleefbare Dendervallei, regionaal mobiliteitsplan):
- voor verdere geïntegreerde samenwerking en afstemming rond de uitvoering van het T.OP Dender;
  - voor de opmaak van verbindende documenten tussen de bestuursniveaus en sectoren én tussen de verschillende schaalniveaus (grensoverschrijdend, Vlaams, provinciaal en gemeentelijk), en dit op basis van een geïntegreerde benadering;
  - als inspiratiebron voor de uitvoering van regionale en lokale acties;

6. T.OP Dender gaat uit van een geïntegreerde aanpak en heeft als hoofddoelstellingen (1) concrete oplossingen te ontwikkelen voor de uitdagingen inzake ruimtelijke ontwikkeling, (2) het verhogen van de leefomgevingskwaliteit, (3) het bufferen van de effecten van klimaatverandering en (4) het stimuleren van de economische groei van de regio door krachten en ambities van Vlaamse en lokale partners te bundelen en te ondersteunen in de uitvoering. T.OP Dender wil daarom overleg en samenwerking tussen de belanghebbenden stimuleren, waarbij ieder verantwoordelijk blijft voor de eigen bevoegdheden, zodat partners en belanghebbenden kunnen overgaan tot de effectieve realisatie van ruimtelijke initiatieven in het gebied die elkaar versterken en die bijdragen aan volgende drie krachtlijnen:

- realiseren van de ruimtelijke uitdagingen inzake wonen, werken, enz., door het versterken van het stedelijk netwerk en de kernen, waarbij wordt ingezet op een slimme bouwshift en woonreconversie mede afgestemd op de mobiliteits- en energieinfrastructuur en waterveiligheid;
- kwalitatief ontwikkelen van een veerkrachtig groenblauw netwerk en samenhangende bosstructuur;
- activeren van duurzame productieve landschappen voor energie- en voedselproductie;

De krachtlijnen worden op niveau van de werven onderling gekoppeld waar mogelijk in functie van de doelstellingen van T.OP Dender. Hiervoor wordt maximaal ingezet op het optimaal gebruik van reeds bebouwde ruimte terwijl open ruimte prioritair gevrijwaard blijft. En dit met een maximaal ambitieniveau. Hierbij wordt uitgegaan van een partnerschap waarbij maximaal naar integratie tussen de verschillende beleidsdomeinen wordt gezocht.

7. T.OP Dender werkt realisatiegericht via “Werven”. Dit is een selectie van prioritaire bovenlokale ruimtelijke projecten, deelgebieden of omgevingsopgaven, waarvoor de Kernpartners zich sterk maken om deze als ruimtelijke werf realisatiegericht, gezamenlijk en geïntegreerd op het terrein aan te pakken. Naast de bijdrage aan de drie krachtlijnen gelden volgende criteria in functie van het bepalen van de werven:
- grote meerwaarde voor de regio;
  - het belang voor de verschillende Vlaamse en lokale partners;
  - een geïntegreerde aanpak en samenwerking zijn noodzakelijk om tot resultaat te komen;
  - aandacht op vernieuwende thema’s en maatschappelijke transitie’s;
  - focus op realisatiegerichtheid.
8. T.OP Dender zet in op de versterking van de bestuurskracht van de lokale overheden. Ter realisatie van de ruimtelijke krachtlijnen in dit proces wordt de uitvoering van een aantal lokale acties met een regionale relevantie meegenomen en ondersteund. Deze worden als hefboomprojecten verankerd onder de lopende werven. Zo kan op een structurele manier

worden samengewerkt rond een aantal grote, verbindende uitdagingen die van belang zijn voor de verschillende Vlaamse en lokale partners. Hiermee kiezen de Kernpartners expliciet voor een participatieve opbouw, vanuit een constructieve samenwerking waarbinnen de verschillende bestuursniveaus elkaar vinden.

3 PARTNERSCHAP, ORGANISATIESTRUCTUUR EN BESLUITVORMING

1. De Kernpartners van T.OP Dender zijn de bovenlokale besturen: de Vlaamse Regering en de Provincie Oost-Vlaanderen. Vanuit gedeelde bovenlokale prioriteiten en visievorming willen ze met deze samenwerking concrete realisaties op het terrein bewerkstelligen. Het bovenlokaal ruimtelijk denken staat centraal en vormt samen met de horizontale gebiedsgerichte of integrerende aanpak de drijfveer om tot T.OP Dender over te gaan. De afstemming en sturing van bovenlokale ruimtelijke projecten die de gemeentelijke grenzen overstijgen (de werven) zijn de hoofdfocus. Dit gebeurt in samenwerking met de betrokken lokale besturen.
2. Het Kernpartnerschap kan worden uitgebreid met de provincie Vlaams-Brabant en/of het Waalse Gewest. Het werkingsgebied van T.OP Dender omvat of grenst aan hun grondgebied. In functie van de verdere evolutie van het gebiedsprogramma kan het een meerwaarde blijken voor alle betrokkenen dat zij mee instappen als Kernpartner in deze overeenkomst. Dit houdt in dat aanvullende ondertekening door de provincie Vlaams-Brabant of het Waalse Gewest mogelijk is wanneer deze het geheel van prioriteiten mee onderschrijft, engagement wil opnemen en hiervoor capaciteit kan voorzien. Een afzonderlijke overeenkomst kan ook afgesloten worden rond één of meerdere werven.

Politieke stuurgroep T.OP Dender

3. Een (politieke) stuurgroep wordt samengesteld om bovenlokale en lokale partners gezamenlijk te betrekken bij de uitvoering van T.OP Dender. De stuurgroep bestaat uit:
  - een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening;
  - een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister bevoegd voor mobiliteit en openbare werken,
  - Afgevaardigde van de provincië(s) zijnde de gedeputeerde voor ruimtelijke planning;
  - Afgevaardigden van de 9 gemeenten die deel uit maken van het werkingsgebied;
  - de Secretaris-Generaal van Departement Omgeving;
  - de directeur van directie Ruimte en mobiliteit van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Volgende lokale besturen worden uitgenodigd: Aalst, Affligem, Denderleeuw, Dendermonde, Geraardsbergen, Lebbeke, Liedekerke, Ninove, Roosdaal. Gemeenten worden gevraagd hun engagement te vertalen in een onderschrijving van de doelstellingen en werking van het T.OP Dender via een besluit van het college van burgemeester en schepenen waarin een vertegenwoordiger wordt aangeduid om te zetelen in de stuurgroep.

Op unanieme vraag van de stuurgroep kan het aantal zetelende gemeenten aangepast worden voor zover het een territoriaal aaneensluitend gebied betreft.

De politieke stuurgroep wordt voorgezeten door de secretaris-generaal van het Departement Omgeving. De directeur van directie Ruimte en Mobiliteit van de provincie oost-Vlaanderen fungeert als ondervoorzitter en plaatsvervangend voorzitter.

4. De beslissingen van deze strategische stuurgroep worden voorbereid en krijgen uitvoering via ambtelijke werkgroepen. Deze worden gekoppeld aan twee instrumenten: ruimtelijke werven en lokale hefboomprojecten die onderdeel zijn van een werf. Naargelang de noodzaak tot inhoudelijke integratie vanuit de werven, worden de werkgroepen uitgebreid met vertegenwoordiging uit andere departementen, agentschappen, publieke bedrijven, enz. Deze laatsten onderschrijven de methodische geïntegreerde aanpak van T.OP Dender, maar ageren telkens vanuit hun bevoegdheid. De afstemming, coördinatie en integratie tussen de politieke stuurgroep en de ambtelijke werkgroepen gebeurt via de programmaregisseurs die samen met het T.OP-team (zie verder) de zaken voorbereiden die op de politieke stuurgroep moeten beslist worden.
5. De stuurgroep met politieke vertegenwoordiging van de Kernpartners en de lokale partners kan worden verruimd op vraag vanuit de ambtelijke werkgroepen of op vraag van de stuurgroep zelf. Andere beleidsinstanties, agentschappen, publieke bedrijven, etc. die sterk betrokken zijn in een werf kunnen zich ook (tijdelijk, politiek) laten vertegenwoordigen in de stuurgroep. Dit kan zowel in het kader van rapportage als met het doel om de doelstellingen die kaderen binnen de bevoegdheden van deze instanties maximaal te integreren in de strategische planning en besluitvorming van T.OP Dender.
6. De stuurgroep is het beslisorgaan en stuurt aan op hoofdlijnen. Er wordt gestreefd om beslissingen te nemen in consensus door de partners, dit principe wordt vertaald via het huishoudelijk reglement (zie verder). De stuurgroep heeft als opdracht het waarborgen van de samenhang, geïntegreerde aanpak en het ontwikkelen van kwaliteit. De partners van de stuurgroep engageren zich om krachten en middelen te bundelen om een aantal prioritaire ruimtelijke werven en lokale hefboomprojecten die een bouwsteen vormen van deze werven, te selecteren en te faciliteren. Ze garanderen een beleidsmatige afstemming en coördinatie omtrent deze selectie van werven met hefboomprojecten in functie van het behalen van de hoofddoelstellingen en de krachtlijnen van T.OP Dender.
7. Vanuit deze rol beslist de politieke stuurgroep jaarlijks over het T.OP Dender actieprogramma. Het actieprogramma omschrijft per werf accuraat de planning, acties en realisaties op het terrein voor minimaal het komende jaar. De politieke stuurgroep beslist evenzeer over de focus, projectaanpak en voortgang van T.OP Dender en het (verruimd) partnerschap. Ze bekijkt daarbij hoe de meerwaarde van de geïntegreerde aanpak en gebiedswerking kan gemaximaliseerd worden. De interne besluitvorming in functie van de werven en de lokale hefboomprojecten wordt niet opgenomen door de stuurgroep, maar wel binnen de procesorganisatie van de werkgroepen van de acties zelf en door de bevoegde bestuursorganen.
8. De stuurgroep wordt op initiatief van de programmaregisseurs minimaal tweemaal per jaar of volgens noodwendigheden samengeroepen in functie van de bespreking en jaarlijkse evaluatie van het actieprogramma. Het geactualiseerde actieprogramma met de opstart van nieuwe werven alsook de (voorwaarden voor) initiatie van nieuwe hefboomprojecten binnen deze werven, wordt door de programmaregisseurs aan de stuurgroep voorgelegd. Bij akkoord, mandateert de stuurgroep het T.OP-team voor de nodige voorbereiding, initiatie en/of uitrol van deze acties in overleg met de betrokken actoren. Bij belangrijke wijzigingen en/of nieuwe werven met lokale hefboomprojecten wordt ook voorzien in een formele communicatie aan de Vlaamse Regering en de deputatie van Oost-Vlaanderen.

Programmaregisseurs/T.OP-team

9. De Kernpartners stellen Departement Omgeving en de dienst Ruimtelijke planning van de provincie Oost-Vlaanderen aan als Programmaregisseurs voor de coördinatie en het dagelijks bestuur van T.OP Dender.
10. De programmaregisseurs organiseren hun dagelijkse werking met de opstart van een overkoepelende ambtelijke werkgroep, het T.OP-team. De concrete organisatiewijze en samenstelling van dit team wordt uitgewerkt als onderdeel van het huishoudelijk reglement T.OP Dender.
11. De programmaregisseurs staan voor volgende taken in:
  - Coördinatie programma
  - Procesmatige aansturing en begeleiding
  - Inhoudelijk vormgeven en bewaken van overkoepelend verhaal
  - Voorbereiding, organisatie en opvolging stuurgroep
  - Actualisatie gebiedsprogramma, procesnota en actieprogramma
  - Initiatie werven, hefboomprojecten
  - Monitoring van de vooruitgang van het programma
  - Zoeken naar (co-)financiering
  - Programmasecretariaat
  - Communicatie en disseminatie
12. Departement Omgeving en de dienst Ruimtelijke planning voorzien hiervoor gedurende de duur van de samenwerking elk minstens 0,5 VTE (programmaregisseur of projectcoördinator, min. A1).
13. De programmaregisseurs maken in dialoog met de Kernpartners een huishoudelijk reglement op met als doel de werking, organisatiestructuur en besluitvorming van T.OP Dender verder te operationaliseren. Dit huishoudelijk reglement wordt ter goedkeuring op de eerste stuurgroep voorgelegd, wordt gerespecteerd door de partners en de voorzitters zorgen voor de handhaving. Het situeert zich inhoudelijk altijd binnen de contouren van deze samenwerkingsovereenkomst en blijft van kracht tot de stuurgroep het actualiseert.

Ambtelijke werkgroepen in functie van werven en lokale hefboomprojecten

14. Werven moeten worden voorgedragen door het Kernpartnerschap en geselecteerd door de stuurgroep volgens eerder vernoemde criteria, waarbij de coördinatie (minimaal gedeeltelijk) onder een entiteit van één van de Kernpartners valt.
15. Hefboomprojecten zijn lokale initiatieven die een belangrijke bouwsteen vormen binnen de werven. Ze worden voorgedragen door leden van de stuurgroep of komen tot stand via een projectoproep, waarbij het T.OP-team een proactieve, initiërende en/of begeleidende rol kan opnemen. Hefboomprojecten worden geselecteerd door de stuurgroep omwille van hun hefboomfunctie, geïntegreerd karakter en relevantie voor het welslagen van de werf.
16. De geselecteerde werven en hefboomprojecten kennen elk een eigen voortgang, partnerschap en afzonderlijke proces- en besluitvormingsstructuur. De opvolging van de werven gebeurt steeds door een technische ambtelijke werkgroep. Waar mogelijk schrijft T.OP Dender zich in op reeds bestaande gebiedswerkingen. Nieuwe samenwerkingsverbanden worden enkel opgezet waar deze nog niet bestaan en wenselijk zijn. Wanneer aangewezen, kunnen ook werkgroepen worden opgericht om

entiteitsoverschrijdend rond lokale hefboomprojecten te werken. Deze worden maximaal op lokaal niveau, binnen de eigen organisatie of via bestaande platformen opgenomen.

17. De ambtelijke werkgroepen worden op maat samengesteld. Een voorstel van werking en samenstelling wordt bij de opstart ter bespreking aan de stuurgroep voorgelegd. Voor de afzonderlijke werven en/of hefboomprojecten kunnen er andere trekkers zijn.
  - Op Vlaams niveau worden op vandaag onder meer volgende entiteiten namens de Vlaamse Regering gemandateerd voor de uitvoering van T.OP Dender: het Departement Omgeving, De Vlaamse Waterweg nv, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, het departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed. De coördinatie tussen en met andere betrokken Vlaamse departementen en agentschappen, en eventuele andere Vlaamse instellingen, gebeurt vanuit het Departement Omgeving als programmaregisseur. De samenwerking wordt vormgegeven in afstemming met het actieprogramma en de uitwerking van de werven.
  - Op provinciaal niveau worden op vandaag de respectievelijke diensten van de provincie Oost-Vlaanderen namens de ondertekende gedeputeerde gemandateerd voor de uitvoering van de overeenkomst. Het betreft oa. dienst ruimtelijk planning en wonen, dienst mobiliteit, dienst milieu- en natuurbeleidsplanning, dienst integraal waterbeleid en dienst economie, alsook de betrokken regionale landschappen en de POM Oost-Vlaanderen. De coördinatie tussen de provinciale diensten, en eventuele andere (para)provinciale instellingen, gebeurt vanuit de dienst ruimtelijke planning als programmaregisseur. De samenwerking wordt vormgegeven in afstemming met het actieprogramma en de uitwerking van de werven.
  - Mogelijks ontwikkelen zich naast T.OP Dender een diversiteit van gebiedscoalities in het gebied, doorgaans met een afwijkend werkingsgebied of een andere inhoudelijke invalshoek. Aangezien de afstemming met het beleid rond mobiliteit, openbare werken, wonen, energie, enz., een belangrijke rol speelt in T.OP Dender, worden via de programmaregisseurs en de ambtelijke werkgroepen voldoende terugkoppeling en mogelijkheid tot samenwerking voorzien. Andere gebiedscoalities kunnen kennisnemen van de besprekingen binnen T.OP Dender. Zij kunnen vanuit een geïntegreerde blik voorstellen doen wanneer deze van regionaal en strategisch belang zijn en wanneer deze bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van deze samenwerkingsovereenkomst binnen het werkingsgebied.

18. De werkgroepen rapporteren minstens halfjaarlijks aan de programmaregisseurs in functie van de actualisatie en evaluatie van het gebiedsprogramma door de stuurgroep. Eventuele knelpunten in de uitvoering van acties en oplossingen worden in het T.OP-team besproken en zij zorgen voor de nodige terugkoppeling aan de stuurgroep en de Kernpartners zodat deze kunnen ondersteunen of bijsturen waar nodig of gewenst.

4 FINANCIËLE AFSPRAKEN

Er worden met deze samenwerkingsovereenkomst geen structurele subsidies of middelen voorzien om het vooropgestelde doel van T.OP Dender te realiseren.

De Kernpartners engageren zich om bij aanvang van een werf en bij aanvang van een hefboomproject te omschrijven welk concreet financieel engagement ze zullen nemen.

De Kernpartners onderschrijven ook onderstaande engagementen (vanuit de eigen/reguliere werking):

- verzekeren van continuïteit in programmaregie door structurele inzet vanuit Vlaanderen en de provincie;
- waar mogelijk een maximale integratie en afstemming van acties;
- het streven naar een gezamenlijke investeringsagenda en het opzetten van brede gebiedscoalities;
- samen zoeken naar middelen om deze samenwerking te ondersteunen/verruimen;
- samen zoeken naar middelen en instrumenten voor de opstart, uitwerking en uitvoering van de werven;
- samen zoeken naar middelen voor de ondersteuning van de hefboomprojecten;

Wat de ondersteuning van de lokale hefboomprojecten betreft, engageren de Kernpartners zich met een inspanningsverbintenis om het concept van een Vlaamse Geïntegreerde Territoriale Investing (V.GTI) uit te testen in het gebied van de Dender. In lijn met de Europese variant, is dit een extra impuls die de Vlaamse regering wil uittrekken voor een specifiek gebied door reguliere middelen te bundelen.

Dergelijke impuls moet de uitvoering van lokale hefboomprojecten **en quick-wins** als onderdeel van een gebiedsstrategie financieel mogelijk maken. De bedoeling is om in gebieden waar de uitdagingen de lokale capaciteit duidelijk overstijgen, de slagkracht van lokale overheden te verhogen zodat zij mee de Vlaamse omgevingsopgaven kunnen beantwoorden en tegelijkertijd aan de lokale leefkwaliteit kunnen bouwen.

5 DUUR VAN DE SAMENWERKING

Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking vanaf de datum van de ondertekening door de partijen en wordt afgesloten voor onbepaalde duur, met jaarlijkse evaluatie.

Elk van de Kernpartners is in de mogelijkheid om de overeenkomst eenzijdig te beëindigen. Een effectieve verbreking van de overeenkomst kan ten vroegste drie jaar na de datum van het afsluiten van de overeenkomst en vervolgens telkens naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van het gebiedsprogramma met de werven en hefboomprojecten. De kennisgeving tot verbreking van de overeenkomst gebeurt gemotiveerd bij een stuurgroep. De modaliteiten (wanneer, hoe en financiële consequenties) worden opgenomen in het huishoudelijk reglement. Daaraan gekoppeld, wordt tevens bepaald hoe er wordt opgetreden in geval van langdurige onenigheid.

6 AFSPRAKEN BIJ OPSTART

1. De Kernpartners valoriseren het reeds gevoerde traject rond 'Ruimte voor water - Dendervallei' door dit te selecteren als eerste werf in kader van T.OP Dender. De werf is gestart met de actie van opmaak van het Strategisch Plan 'Ruimte voor Water – Dendervallei' (zie bijlage 1 Startnota_Strategisch Plan).
2. Voor de werf 'Ruimte voor water - Dendervallei' onderschrijven de Kernpartners de beslissing van het bekkenbestuur van 12 december 2019 om de opmaak en de uitvoering van het Strategisch Plan 'Ruimte voor Water – Dendervallei' op te volgen binnen de overlegstructuren van de bekkenwerking (bekkenbestuur en bekkenraad). Dit omvat ook de oprichting van een Gebiedsgericht en thematisch overleg (GTO) 'Ruimte voor Water- Dendervallei' die als ambtelijke werkgroep van deze werf zal fungeren. De Vlaamse Waterweg nv, Departement Omgeving en de Provincie Oost-Vlaanderen staan gezamenlijk in voor de kwalitatieve opmaak van het Strategisch Plan 'Ruimte voor water – Dendervallei', waarvan de sturing bij het bekkenbestuur ligt en de beslissingsbevoegdheid over het uiteindelijke plan bij de Vlaamse Regering.
3. Volgende werven zijn in voorbereiding en geven vervolg aan lopende processen die zo, met de blik gericht op realisatie, kunnen worden gefaciliteerd vanuit T.OP Dender:
  - Productief landschap tussen Dender en Zwalm
  - Netwerk van Dendersteden in afstemming met de vervoerregio: Dendermonde, Aalst-Denderleeuw-Liedekerke, Ninove en Geraardsbergen.

De Kernpartners leggen deze werven voor verdere uitwerking voor aan de stuurgroep in functie van de opstart van T.OP Dender. De hierboven vernoemde lijst betreft een niet-limitatieve opsomming.

Opgemaakt te Brussel op datum van _____ in twee exemplaren.

Elk van de Kernpartners verklaart een door alle Kernpartners ondertekend exemplaar te hebben ontvangen.

Namens de VLAAMSE REGERING

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Namens de Deputatie van de PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

Anna-Maria Charlier
Gedeputeerde Ruimtelijke Planning

Steven Ghysens
Provinciegriffier